

**بررسی اوراق سلف از جهت مدت دار بودن
قیمت و فروش پیش از سررسید**

ایمان کاوسی مجد

سرشناسه	: کاوسی مجد، ایمان، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی اوراق سلف از جهت مدت دار بودن قیمت و فروش پیش از سررسید / ایمان کاوسی مجد.
مشخصات نشر	: قم: انتشارات دارالفکر، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۲ ص.
شابک	: ۷-۳۳۴-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸ :
وضعیت فهرست نویسی: فیپا	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۵.
موضوع	: اوراق بهادار (فقه)
موضوع	: Securities (Islamic law)
موضوع	: اوراق بهادار اسلامی
موضوع	: Securities, Islamic*
موضوع	: معاملات آتی (فقه)
موضوع	: (Futures (Islamic law*
رده بندی کنگره	: BP۱۹۸/۶
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۷۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۷۲۴۶۶

انتشارات دارالفکر
تاسیس ۱۳۳۶

مؤسس: مرحوم حضرت حجة الاسلام والمسلمین
آقای حاج سید عبدالحمید مولانا (ره)

بررسی اوراق سلف از جهت مدت دار بودن قیمت و فروش پیش از سررسید

مؤلف: ایمان کاوسی مجد
ناشر: انتشارات دارالفکر
چاپخانه: چاپ مبین - قم
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۰۰۰ تومان

شابک: ۷-۳۳۴-۲۷۰-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978 - 600- 270 - 334 - 7

دفتر مرکزی: قم خیابان معلم، مجتمع ناشران پلاک ۳۶

تلفن: ۳۷۷۴۳۵۴۴، ۳۷۷۳۳۶۴۵، فاکس: ۳۷۷۳۸۸۱۴

دفتر تهران: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری،
روبه روی اداره پست، پلاک ۱۲۴ واحد یک تلفن: ۶۶۴۰۸۹۲۷ - ۶۶۴۰۹۳۵۲

فہرست مطالب ::

- ۱- تبیین موضوع ۱۵
۲- پیشینہ بحث ۱۷
۳- تقسیم بندی مباحث ۲۱

فصل اول: مفہیم و کلیات

- گفتار اول: مفہیم ۲۵
۱- سلف و سلم: ۲۵
۲- بیع دین بہ دین و کالی بہ کالی: ۳۹
۳- اوراق بہادار: ۳۴
۴- اوراق سلف: ۳۴
گفتار دوم: کلیات ۳۵
۱- اقسام اوراق بہادار: ۳۵
۱-۱- اوراق قرضہ: ۳۵
۱-۲- اوراق سهام عادی: ۳۶
۱-۳- اوراق سهام ممتاز: ۳۶
۱-۴- اوراق مرابحہ: ۳۶
۱-۵- اوراق اجارہ: ۳۶
۱-۶- اوراق استصناع: ۳۶
۱-۷- اوراق مشارکت: ۳۷
۱-۸- اوراق مضاربہ: ۳۷
۲- تاریخچہ اوراق سلف: ۳۷
۳- ماہیت فقہی اوراق سلف: ۴۴

فصل دوم: بررسی فقهی اوراق سلف از جهت مدت دار بودن ثمن

گفتار اول: بررسی آراء و ادله فقها در مورد مدت دار بودن ثمن در بیع سلف ۴۹

مقدمه: ۴۹

۱- تبیین محل بحث: ۴۹

۲- اصل در مسأله ۵۳

۲-۱- اصل اولی باب معاملات (اصالة الفساد): ۵۳

۲-۲- اصل ثانوی در باب معاملات ۵۵

۲-۳- تقدم اصل ثانوی در معاملات بر اصل فساد: ۷۳

۳- اقوال، فروع و ادله خاصه در مسأله: ۷۴

۳-۱- اقوال فقها در مورد نقد بودن ثمن سلف و قبض آن در مجلس عقد: ۷۴

۳-۲- فروع و ادله خاصه در مسأله: ۸۱

۳-۳- نقد و بررسی ادله خاصه: ۹۱

۳-۴- نظر مختار: ۱۰۸

گفتار دوم: تبیین حکم فقهی اوراق سلف از جهت مدت دار بودن ثمن ۱۱۱

مقدمه: ۱۱۱

۱- مدل های عملیاتی اوراق سلف ۱۱۱

۱-۱- مدل عملیاتی بحرین: ۱۱۱

۱-۲- مدل عمومی عملیاتی اوراق سلف برای ایران: ۱۱۲

۱-۳- واگذاری وکالتی: ۱۱۴

۱-۴- صلح مبیع سلف: ۱۱۵

۱-۵- سلف موازی: ۱۱۵

۲- تبیین حکم فقهی مدل های عملیاتی اوراق سلف از جهت مدت دار بودن ثمن ۱۱۷

فصل سوم: بررسی فقهی اوراق سلف از جهت فروش پیش از سررسید مبیع

گفتار اول: بررسی آراء و ادله فقها در مورد فروش پیش از سررسید مبیع در بیع سلف .. ۱۲۳

مقدمه: ۱۲۳

۱- تبیین محل بحث:	۱۲۳
۱- بررسی صورت اول و دوم	۱۲۴
۱-۱- صورت اول:	۱۲۴
۲-۲- صورت دوم:	۱۲۴
۳- صورت سوم	۱۳۳
۱- اقوال فقها	۱۳۳
۱-۱- شیخ طوسی:	۱۳۳
۱-۲- ابن حمزه طوسی:	۱۳۴
۱-۳- ابن زهره:	۱۳۴
۱-۴- محقق حلی:	۱۳۴
۱-۵- علامه حلی:	۱۳۵
۱-۶- شهید اول:	۱۳۵
۱-۷- شهید ثانی:	۱۳۶
۱-۸- محدث بحرانی:	۱۳۷
۱-۹- سید علی طباطبایی:	۱۴۰
۱-۹- محمد حسن نجفی:	۱۴۰
۱- بررسی دلایل قول مشهور (منع فروش مبیع سلف پیش از سررسید)	۱۴۲
۲-۱- عدم مالکیت مشتری بر مبیع سلف پیش از سررسید:	۱۴۳
۲-۲- عدم قدرت مشتری بر تسلیم مبیع پیش از سررسید:	۱۴۳
۲-۳- عدم استحقاق مشتری بر مطالبه مبیع سلف پیش از سررسید:	۱۴۴
۲-۴- دین به دین بودن فروش مبیع سلف پیش از سررسید:	۱۴۴
۲-۵- غرری بودن فروش مبیع سلف پیش از سررسید:	۱۴۵
۲-۶- روایات	۱۴۵
۲-۷- اجماع	۱۵۰
۳- نظر مختار:	۱۵۱
گفتار دوم: تبیین حکم فقهی اوراق سلف از جهت فروش پیش از سررسید آنها	۱۵۳
مقدمه:	۱۵۳

- ۱- حکم مدل واگذاری وکالتی: ۱۵۴
- ۲- صلح مبیع سلف: ۱۵۵
- ۳- حکم سلف موازی: ۱۵۷
- ۳-۱- سلف موازی مطلق: ۱۵۷
- ۳-۲- سلف موازی وکالتی: ۱۵۷
- ۳-۳- سلف موازی حواله ای: ۱۵۸
- خاتمه: نتیجه گیری و پیشنهاد ۱۶۱
- منابع: ۱۶۵